

Bænk, hvorfra man tager Studentereksamen. Vi betragte begge disse to Hovedtanker som forstandige Fremskridt, som jeg nys sagde, men vi ere rigtignok meget langt fra, som Forslaget's hedeste Venner undertiden gøre, at blæse i Basuner og udraabe Forslaget's Gennemførelse som en meget stor og gennemgribende Reform, der vilde betegne en hel Vending i vor Skoles Udvikling og sætte Skel mellem Fortid og Nutid, mellem den gamle og den ny Skole. Jeg tror slet ikke, at vi tør betegne Forslaget's Virkninger med saa stærke Udtryk. En saadan stor Reform kunne vi slet ikke magte endnu efter det Standpunkt, vor Forstaaelse er naaet til. Vi kunne flytte om paa Timer og Fag, vi kunne ombytte Skolebøger og Metoder, lægge de gamle til Side og tage ny i Brug, og det kan være meget nyttigt, tidsvarende og forstandigt, men en stor Reform kommer der selvfølgelig ikke ud af denne Omflytning og Ombytning. En stor Reform, som sætter Skel mellem Fortid og Nutid, mellem gammel og ny Skole, naas selvfølgelig ikke, inden man naar til, hvad jeg slog paa under 1ste Behandling af Sagen her i Salen, en Jævnstilling af den legemlige og den aandelige Opdragelse og Dannelse, inden man naar til, at den højere Skole ligger midt i det praktiske Liv, kan jeg gerne sige, har sine Værksteder, sin Have og maaske sin Mark i Tilknytning til Skolen, sidestillede med Skolebordene og Bænkene, med Bøger, Penne og Griffer. Naar dette en Gang er opnaaet, det vil sige, naar man en Gang forstaar det, thi før opnaar man det selvfølgelig ikke, naar man en Gang naar til det, som man stræber stærkt efter i de angelsaksiske Lande og delvis har naaet, først da kommer den store Skolereform, som vil blive en Sundhedskilde for vor læsende Ungdom, som vil fri os for meget abnormt i den læsende Ungdoms Liv og Tilværelse og for meget forvrænget, som vil blive, som jeg sagde, en Sundhedskilde ogsaa for det Samfund, som de unge jo tilhøre lige saa vel som vi ældre. Deri er jeg fuldt enig med den ærede Ordfører, som jo berørte de samme Ting.

De tre Ændringsforslag, som Mindretallet stiller, have egentlig alle, ret beset, deres Grund i een Bestemmelse i Forslaget, de udspringe fra en Betragtning, som siger: Det er uheldigt og urigtigt at gøre Tilknytningen mellem Mellemskolen, den højere Skole og Folkeskolen fast, navnlig at gøre den fast midt paa Folkeskolens Kursus og knytte Mellemskolen til

langt nede i Folkeskolens Aargange. Forslaget indeholder jo den Bestemmelse, at Overgangen skal finde Sted i 11—12 Aars Alderen. Det er en meget væsentlig Indvending, jeg fra dette Synspunkt har at gøre mod dette Forslag, men jeg indrømmer, at min Betragtning maaske kan blive noget ensidig lige saavel som Betragtningen fra den højere Skoles Mænds Side, fordi jeg staar som den, der gerne vil forsvare Folkeskolen, som jeg her føler truet. Vi have i Betænkningen i Korthed fremsat de Hovedsynspunkter, hvorfra vore Ændringer skulle ses, men kun i Grundtrækkene, og det er derfor ganske nødvendigt, at jeg kommer ret vidtløftigt ind paa den Grundbetragtning, Ændringsforslagene ere et Udtryk for. Det er jo noget, ærede Medlemmer ere klare over, at det, vi staa ved her, er det første Skridt til den saakaldte Enhedsskole, en Sammenbygning, som jeg nævnte før, af de almindelige Skoler i vort Land. Det er noget, som alle tænkende og nogenlunde klart seende Skolemænd i alle Lande have været inde paa, at der ved Enhedsskolens Gennemførelse var adskillige Skær, man let kunde strande paa. Man har ikke været en Modstander af Tanken, men man har Øjnene oppe for adskillige Farer, som en forstandig Sammenbygning burde have Øje for og undgaa, men som man ogsaa kunde komme til at overse og derved gøre stor Skade. Jeg skal nævne de Hovedfarer, som ikke alene indenlandske Skolemænd, men ogsaa udenlandske som i Norge og Svejts have peget paa. Den ene Fare er Folkeskolens Svækkelse, den anden Overproduktion af læsende Ungdom og den tredje Eksamensvæsenet eller rettere Eksamensvæsenets Styrkelse. Jeg skal opholde mig nogle Øjeblikke ved de tre Farer. Folkeskolen kan svækkes, det er jo soleklart, thi idet Folkeskolen, der hidtil har været en uafhængig selvstændig Skole med eget Maal og egne Midler, nu indgaar som et Led i det store sammenhængende hele, er det klart, at der deraf følger en vis Indskrænkning i Friheden og den selvstændige Stilling ved denne Indoptagelse i et større hele, hvori den altsaa maa indpasses efter de andre Dele som en lige berettiget og ligestillet Del. Det ligger lige for Næsen. Svækkelsen kan ogsaa tage den Retning, at Folkeskolen paaatvinges helt ny Fag af Hensyn til de højere gaaende Skoler, det gælder navnlig Sprog; de højere Skoler ville nemlig sige, at de ikke kunne bide med Sprogundervisningen saa længe, indtil Folkeskolen slutter sit almindelige